

Kollektivhus NU – 31 år!

Den 16 mars höll föreningen ännu ett lyckat årsmöte, denna gång i Stolplyckan i Linköping. 50 personer från 21 lokala föreningar runtom i landet deltog. Tre utländska besökare deltog. Vi blev fantastiskt väl mottagna av boende i huset, som skötte allt praktiskt med fika, middag med mera.

Först guidades vi runt i det stora och välutrustade 25 år gamla hyreshusets alla gemensamma lokaler. 135 lägenheter från 1 till 6 rok, med 2000 kvadratmeter vardagsrum, skriver de om sig själva i sin broschyr. Alla lägenheterna är dock inte för kollektivist, det finns 35 lägenheter till äldreboende i huset.

Kollektiv matlagning gäller för en dag i veckan – måndagar. Omkring 60–70 personer brukar äta. Den verkliga mötesplatsen i huset är annars päronträdet i korridoren, en skulptur som skapades där det en gång hade stått ett riktigt päronträd. Runt omkring ligger keramiken, snickeri, systuga och idrottshall.

Livlig debatt om verksamhetsplan

När årsmötets formalia körts genom diskuterade vi i smågrupper styrelsens förslag till kommande års verksamhet; bland annat hur hemsidan ska användas och framtiden för *Bo tillsammans*.

Vi måste göra hemsidan mer matnyttig, sa en hungrig diskuter. Där ska finnas tips om hur man gör saker i olika kollektivhus, sökfunktioner mm.

Själv årsmötet gick fort och smidigt, en ny styrelse och ny valberedning valdes. Diskussionsgrupperna redovisade sina tankar om kommande års verksamhet, och styrelsen bakar nu in dem i en färdig plan.

De flesta i styrelsen blev omvalda. De nya heter *Inga Alander* (Boihop, Göte-

Bertil Egerö, Mette Kjörstad och Ulrika Egerö på årsmötet. Till höger: Efter årsmötet en härlig middag.

borg), Bertil Egerö (Slottet, Lund) och Anita Persson (Färdknäppen, Stockholm).

Det fanns mycket att rapportera från det gångna året, bland annat att Kollektivhus NU i dag är känt runt om i världen. Vi har fått flera inbjudningar till andra länder och tagit emot fler utländska besökare än någonsin tidigare.

Efter årsmötet bjöds det på en härlig middag med årsmötesdeltagare där många boende i huset också deltog. Kulturinsla-

gen var många, det bjöds på allsång, trubadursång och folkmusik. Ett festtal med betraktelser kring Strindbergs svarta bok fick vi till livs av nya styrelseledamoten Anita Persson, och en gemensam långdans hanns med. Sen intog vi husets pub, med mer levande musik och intressanta samtal till sent på kvällen.

NIKLAS, ULRIKA OCH DICK URBAN

Öppet hus i kollektivhusen 5–6 oktober

Boka in denna helg för besök i kollektivhus du inte redan sett. Alla hus är olika. Läs annons på hemsidan www.kollektivhus.nu. Där får du information om adress, tid och program. I många hus blir det fika, visning av lägenheter och gemensamma lokaler samt tillfälle att tala med boende om hur livet i huset fungerar.

Konflikter och samarbete

Dagen efter Kollektivhus NU:s årsmöte på Stolplyckan deltog närmare 30 deltagare i ett seminarium planerat av Nils Assarson, Lotta Bystedt och Eva Norrby. Det handlade om hur man kan arbeta för att skapa ett gott samarbetsklimat i sitt kollektivhus.

Arbetsgruppen hade redan tidigare kontaktat boende i kollektivhus med en önskan att de skulle skriva en rad om konflikter och hur de hade hanterats. De många intressanta svar som kom in visade att metoderna skiftar starkt när det gäller hantering av konflikter. En del hus har mycket

genomtänkta sätt att diskutera informellt och förbereda beslut, medan andra är mer handfallna när problem uppstår.

Lisa Moreaus ledde seminariet. Hon hade starka personliga erfarenheter av kollektivt boende från Regnbågen i Lund, där hon tillhörde en stor grupp barn som när de blev tonåringar skapade svåra konflikter i kollektivhuset när de tog för sig av husets möjligheter.

Seminarieformen tillät högst 30 deltagare, och förhoppningen var att varje hus skulle sända två personer. Seminariet var inte gratis, ändå räckte inte platserna till alla intresserade. Programmet innehöll föredrag av Lisa, korta parvisa samtal mel-

Lisa Moreaus med erfarenheter från kollektivhuset Regnbågen ledde seminariet. Hennes företag Room for Us finns på www.roomforus.se

lan deltagarna, grupparbeten och muntliga vittnesmål från deltagarna. Många fann det konstruktivt och nyttigt. Hela seminariet filmades för framtida bruk.

En längre rapport är under utarbetande. Anita Perssons (Färdknäppen) och Dick Urban Vestbros (Tullstugan) anteckningar nedan ger en idé om vad deltagarna fick med sig hem.

BERTIL EGERÖ

Anteckningar från seminariet

Anita Persson:

Det svåraste, känsligaste och mest lärorika i vårt boende är kanske att förstå och handskas med konflikter och att vårda gemenskapen.

Jag har tänkt ganska mycket kring vad jag kan göra för att förebygga och förbereda mig för konflikter. Och framför allt inte vara rädd för konflikter – de finns ju där och kan ibland leda till riktigt fina saker.

Lisa Moreaus lotsade oss fram till tankeväckande praktiska råd och väckte också många frågor att ta med sig hem. Några av mina frågor, som jag vill diskutera med mina grannar, är:

• Hur skapar man en varm och modig kultur?

Det varma kommer av att »vi vill varandra väl« och modet från att »vi vågar«. Det andra en följd av det första!

Vad finns det då för nyckelord in till denna kultur? Öppenhet, erfarenhet, tillit, fantasi, tolerans, trygghet, humor, lyssnande, reflektion, intuition... Ord som utmanar.

Lisas råd att för varje negativ sak komplettera med fem positiva ger tankeväckande perspektiv.

• Hur ska man väcka lust?

Man måste naturligtvis samtala om det som ska göras, och planera för det. Planera kan faktiskt göras lustfyllt. Livet och arbetet ska utgå från lusten, som är förknippad med det gemensamma, som bygger på

överenskommelser och ger motivation.

Det »svåra«, det »tråkiga« finns också där att dela på.

I kollektivhuset ingår vi alla i ett »vi« som finns till för att hjälpa och stödja varandra. Men ett »vi« förutsätter ett »dom«. Vad innebär det? Vi behöver vara medvetna om risken att vi bygger in ett »vi« och ett »dom« i gemenskapen!

• Vad gör jag – hur gör jag?

Visst är det alltid bra att få feedback på kniviga situationer! Men det kan snedvända – hur skapar man bra förutsättningar, är tydlig och respektfull? Jag-budskap, goda intentioner och gott om tid är en god grund.

Lisa bad oss se för oss »flygvärdinnemodellen«: att lyssna, visa empati, acceptera, presentera en lösning. Till det krävs träning och disciplin!

Lika viktigt är att förhålla sig till det som inte bör göras, det vill säga i Lisas ord: kritisera/skuldbelägga – förakta/vara hånfull – försvara – lägga sig till med »stenmask« och vara tyst.

Dick Urban Vestbro:

»Värme och mod« var ett slagord som Lisa ansåg passande. Mod att konfrontera; värme att visa att man tycker om den man konfronterar.

Mening, självbestämmande, utveckling (som person), sammanhang kan ge motivation/lust.

En grupp (som i ett kollektivhus) genomgår ofta flera stadier: 1. *Formering*, 2. *Kaos*, 3. *Normering*, 4. *Gemenskap*, 5. *Avrundning* och 6. *Ny formering*. Processen kan liknas vid en cirkel. Om alla är införstådda med att den är normal är det lättare att gå vidare. Man kan sällan hoppa över ett steg och man måste få alla med på båten. När nya kommer in behöver man gå tillbaks och börja om litet, för att få med sig den nya medlemmen.

God föreningsteknik bidrar till god konfliktlösning. En god mötesordförande bör till exempel sammanfatta diskussionen då och då så att de som yttrat sig förstår att deras budskap gått fram (eller motsatsen). Ordföranden ska leda fram till beslut och söka korta ner inlägg som inte leder till något förslag. Ett möte bör ha ett positivt avslut. Man kan be alla berätta vad de känner att de vill ta med hem från mötet.

Det räcker inte med husmöten. Det måste finnas plats för det mellanmänniska. Informella »soffmöten« är en bra metod.

Ska man jobba tillsammans måste man vara beredd att bli nedröstad. Alla gillar inte förändring. Man måste också ha rätt att lämna gruppen.

Tala om hur du upplever en annan person hellre än att säga att han/hon *är* si eller så. Utveckla metoder för att reflektera och för att lyssna på varandra.

Man behöver inte förklara eller försvara allt.

Inte alltid lätt att vara ung i ett kollektivhus

Hur var det att växa upp i Slottet? En intervju med Johan, i dag 45, och Yllet, dryga 30 år.

1984 STOD SLOTTET, Lunds första kollektivhus, färdigt. Tonåringen Johan följde med sin familj till Slottet, men gillade inte att behöva bo kollektivt. Idag är han en vuxen man som arbetat länge på annan ort, och nu bor tillfälligt i ett av våra vindsrum. Yllet (eg. Ylvali), var bara tre år gammal när hon 1984 med sina större syskon stiftade bekantskap med den kollektiva gemenskapen. I dag besöker hon ofta Slottet med sitt första barn Tilde, som också verkar gilla kollektivet.

Johans föräldrar tillhörde den grupp som skapade Lunds första kollektivhus, Slottet. Inget av barnen var riktigt med på resan. Johan, äldst, ville initialt inte berätta för kompisarna att han bodde i ett sådant hus. »Samhället hade mycket fördomar om kollektivhusboende på den tiden.« Han blev dock kvar flera år efter studenten, eftersom hyran var så låg, och »efter en period började jag faktiskt uppskatta det praktiska i att ha tillgång till gemensamma utrymmen och annat som huset erbjöd«.

Yllet, mer än tio år yngre, var ett sladdbarn i sin familj. »Jag gillade verkligen att bo här. Jag fick hjälp med läxläsningen av de vuxna, och skolan låg mycket nära.« Men i huset var hon lite ensam mitt i gemenskapen – »det fanns ju inga i min ålder«.

Slottet är ett litet kollektivhus jämfört med Lunds kollektivhus nr 2, Regnbågen. »Där hade jag vänner, men det fanns så många tonåringar att det blev väldigt stökigt. Jag tror att en del familjer flyttade för att de inte orkade med stökigheten.«

Inte alltid bra med många föräldrar

Johan får ta i för att återkalla minnet från tiden i Slottet. »Ett problem med att växa upp i ett kollektivhus var frigörelsen som tonåring från föräldrarna, när det också fanns så många andra 'föräldrar' i huset att ta avstånd från.« Frågan om tonåringars

Yllet gillade att bo i kollektivhus. Nu hälsar hon på med dottern Tilde.

deltagande i de gemensamma sysslorna blev aldrig löst mellan de vuxna. »En del tyckte att vi skulle delta i städning och matlagning, men jag och mina syskon slapp – jag tror mina föräldrar som förstod våra känslor hörde till dem som sade nej.«

För Yllet blev det helt självklart att vara med när föräldrarna lagade mat i storköket, och att göra lite jobb under de stora städdagarna varje vår och höst. »Jag gillade att alltid ha en sådan gemenskap. Det har nog präglat mig ända in i vuxenlivet.«

Johans flickvän har besökt Slottet några gånger, så hon vet vad det handlar om. Men att bo i kollektivhus och dela kök med

mera med en grupp människor man inte känner skulle hon aldrig kunna tänka sig, tror han.

Yllets man har vuxit upp i villa. Han är van vid att leva i eget hus, och vill ha det så. Men Yllet skulle verkligen gilla att bo kollektivt, inte minst när hon ser hur bra dottern mår. I dag delar de en lantgård med ett annat hushåll, en nära vän som också är delägare i en gemensam firma. »Du ser«, skrattar Yllet, »vi har ett minikollektiv redan! Delar på allt trädgårdsarbete, springer ut och in i varandras hus. Inte säl- lan äter vi middag ihop också«.

REPORTAGE: BERTIL EGERÖ

Ny bok om 'cohousing' på väg

I höstas släpptes (se Bo Tillsammans nr 24) boken Cohousing Cultures, med berättelser om cohousing från nio olika städer, bland dem Stockholm. Nu är en ny skrift på gång. Lidewij Tummers, initiativtagare till konferensen i Tours för ett år sedan, står som redaktör för en skrift med arbetsnamnet Taking apart co-housing: the long-term perspective of self-managed collaborative housing initiatives. Bidrag har utlovats av samhällsvetare, planerare och arkitekter från fem länder. Ett av bidragen ska utgå från skandinaviska erfarenheter.

BERTIL EGERÖ

Så var det i Mariebergs kollektivhus

THERESIA KÖHLIN växte upp i Mariebergs kollektivhus, ett av Olle Engkvists fem hus med anställd personal, som gav service åt hushåll med gifta kvinnor som ville behålla sitt arbete när de fick barn (något som ansågs nästan omöjligt fram till början av 1960-talet). Mariebergshuset ligger precis bakom DN-skrapan i närheten av Västerbroplan på Kungsholmen i Stockholm och byggdes 1944 efter ritningar av den kände arkitekten Sven Ivar Lind.

Huset har 198 lägenheter, mest små tvårummare. De gemensamma lokalerna bestod av matsal, festmatsal, daghem, fritidshem, ett gästrum, tvättinrättning, hobbylokaler och en bemannad portvaktsexpedition. Den gemensamma servicen lades ner 1976. Dick Urban Vestbro intervjuade Theresia vid ett besök i hans kollektivhus.

Hur kom det sig att du hamnade i Mariebergs kollektivhus?

Mina föräldrar flyttade dit på 50-talet innan jag föddes. Jag bodde där 1957–1976. Sen bodde min syster kvar i lägenheten med sin familj, till sin död för fem år sedan. Jag gick både på dagis och på fritis.

Hur upplevde du huset som barn?

Trots att huset var så stort att man inte kände alla så hade vi barn en stark gemenskap. Vi sprang mycket i den långa korridoren och lekte även i den kusliga källaren. En del av barndomskamraterna är jag fortfarande vän med. Det fanns många barn som föräldrarna inte hade så mycket tid för, det var ju det som var grejen med yrkesarbetande föräldrar. Det fanns många att prata med som man inte kände, det var trevligt.

Jag minns tanten som skötte vaktmästeriet. Hon var sträng. Ibland när man hade glömt nyckeln var man tvungen att ringa på hos henne (hon bodde i huset) och då var hon inte nådig. När jag var 13 år började jag jobba i husets restaurang. Det var mycket stimulerande.

Att sitta ner och gå igenom dagen med familjen det missade man i och med restaurangen. När jag började skolan delades vi upp i elever som var barn till ensamstående föräldrar (mina hade skilts då) och elever som hade »riktiga familjer». I

Mariebergshuset var det enda kollektivhus som hade fritidshem inom byggnaden.

Matsalen. 24 måltidskuponger per månad ingick i hyran.

Theresia Köhlin växte upp i Mariebergs kollektivhus i Stockholm.

kollektivhuset var det naturligtvis ingen diskriminering av skilsmässobarn.

Tror du att du påverkats av att bo i kollektivhus?

Det är svårt att jämföra med hur det är att bo i andra hus eftersom det bara är i Mariebergs kollektivhus jag växt upp. Det var ett stort hus, man kände många men inte alla. En del kändisar kom och gick.

Fakta om Mariebergs kollektivhus:

Byggs 1944, 198 lägenheter.
I hyran ingick 24 måltidskuponger per månad till middagar i husets matsal.
I huset bodde skådespelaren Anders Ek och koreografen Birgit Cullberg med söner Mats och Niklas Ek (dansare) samt dottern Malin (skådespelare); partiledaren C H Hermansson, blivande social minister Gertrud Sigurdson, arkitekterna Lena och Mårten Larsson, skolpolitiker Margareta Westin och andra kända personer.

Annonser på Facebook

Kollektivhus NU har startat en Facebook-grupp för annonsering om lediga lägenheter och lägenhetsbyte i kollektivhus under namnet »Kollektivhuslägenheter». Gå gärna in där och säg vad du tycker om gruppen. Se: <https://www.facebook.com/groups/508527045875233/?fref=ts>.

Malmökonferensen samlade ett 70-tal deltagare

Om ett annat sätt att leva och bo

Äntligen blev den av, konferensen vi Skåneaktivister jobbat så länge för. Två faktorer gjorde den möjlig: en stark och medveten grupp som nu får sitt kollektivhus, och att stadsbyggnadskontoret erbjöd fri konferenslokal.

Nils Assarson från BoAktiv Landgången och hans medarbetare Ulla-Britt Swensson från Kollektivhus i Malmö (KiM) hade samlat ett starkt gäng: Kollektivhus NU:s ordförande Dick Urban Vestbro gav en utmärkt översikt över dagens kollektivboende i Sverige, med utblickar över allt som händer i andra länder. Ordet 'samarbetskonsumtion' lanserades av Anders Emilson från Malmö Högskola, som visade på alla de många sätt vi även i Sverige börjar lära oss att ersätta 'äga' med 'få tillgång till'. »Ni praktiserar ju redan samarbetskonsumtionen«, sade Anders, och visade med exempel från flera länder på en rörelse som växer inte minst i kraft av vikten av att praktisera 'Sustainable everyday' – titeln på en av böckerna i ämnet.

Eva Svegborn från KiM-gruppen som ska fylla upp Malmös andra kollektivhus sensommaren 2014, underströk att energisnålhet dominerat förhandlingarna med byggherren. »Ett passivhus blir det inte, men grön el, solpaneler och mycket annat ska vi ha«. Byggherre och hyresvärd blir Malmös allmännyttas MKB, vars representant Anna Wiking höll med om att riktningen måste vara att möjliggöra mer gemenskap i boendet. KiMs kollektivhus ingår i en grupp på tre, där ett hus får vissa gemensamhetsytor medan det återstående är ett konventionellt lägenhetshus.

Anna Wiking undvek nogsamt ordet kollektivhus men menade att boende i gemenskap kan ge klara ekonomiska vinster i minskat slitage och nedsmutsning, och är en viktig väg till förtroende mellan grannar, och därmed större trygghet.

Hur bra man kan ha det i kollektivhus visades med stor skärpa av Anne-Grethe Holst och Allan Hedlund från BoAktiv Landgången. »Marknadsföring behövs. Om bara människor förstod bättre vad det handlar om skulle efterfrågan öka drastiskt«, var en av Allans många kommenta-

Dick Urban Vestbro och Lasse Berg med måttbandet som ingick i den senares föreläsning.

rer. Den kommentaren omfattar också de som skulle kunna erbjuda sådant boende; myndigheter och bostadsföretag.

Även de som kanske aldrig hade hört hans namn lockades av vetenskapsjournalisten Lasse Berg till en fantastisk resa från människans ursprung för sex miljoner år sedan. Med ett sex meter långt måttband berättade Lasse om hur 'gemenskap och samarbete' var nyckeln till våra små förfäders unika framgångar i konkurrensen med andra djur. En sanning som vi i kollektivhusrörelsen tagit till oss många gånger om.

Bertil Egerö från Slottet i Lund ledde samtalet in på de vinster kollektivboende ger: social gemenskap, som byggs på att kunna ta ansvar för och förvalta något gemensamt; de gemensamma utrymmen man vinner genom att minska sin egen privata bo-yta; och hur kollektivboendets ekologiska vinster också ger ekonomiska fördelar.

Vad blev då resultatet av konferensen? En panel med bland andra MKBs Anna Wiking samt de två Malmöpolitikerna Anders Rubin (S) och Håkan Fäldt (M) debatterade om och hur kollektivt boende kunde bli mer än en marginell företeelse i bostadsmarknaden. Inga löften gavs, mer än Rubins svar: »kommer en väl organiserad grupp så ska vi lyssna«. Att kollektivt boende med gemensam förvaltning och gemensamt ansvar (något Anders Rubin som kom sent inte hade greppat) skulle

kunna ses som en boendeform bland andra – nej det gav inget gensvar. Han utnyttjade i stället det av vissa inledare använda ordet gemenskapsboende till att berätta om de fastigheter med någon form av gemensamhetslokaler Malmö har.

Konferensen demonstrerade entydigt att det är på civilsamhället det beror om bostadsförmedlingen ska öppna sig för sådan efterfrågan, om allmännyttan ska våga sig in i att bygga kollektivhus, och om politikerna ska ge sitt samtycke. För Malmös del krävs det utan tvekan organiserade grupper sådana som KiM innan de svarar.

Att på andra sätt visa att det finns en stor potentiell efterfrågan är nu en viktig uppgift för rörelsen.

ANTECKNAT AV BERTIL EGERÖ

Fotnot: Läs mer om KiM på <http://kollektivhus.wordpress.com/>

Filmer från studiebesöket i Hamburg

Kollektivhus NU:s studiebesök i Hamburg i oktober förra året resulterade i en rapport som finns på hemsidan, se www.kollektivhus.nu/pdf/RapportHamburg.pdf. Nu finns även en serie korta filmer från studiebesöket. Filmerna finns här: <http://vimeo.com/user9439737>, dvs på Lagnö Gårds hemsida. Filmerna är gjorda av Per Carleson med hjälp av Tin Carleson.

Stort intresse för svenska kollektivhus i Sydkorea

På senare tid har ett stort antal studenter, filmteam och andra grupper från Sydkorea besökt svenska kollektivhus eller anmält intresse för sådana besök senare i år.

I januari fick Tullstugan och Färdknäppen i Stockholm besök av ett team från Busan National University. Det fick delta i matlagning i Tullstugan och gjorde intervjuer med flera personer. Som orsak till det ökade intresset i Sydkorea angavs demografiska förändringar mot fler äldre människor och behov av trygghet i boendet genom samarbete med grannar.

Senare samma månad fick Färdknäppen och Tullstugan besök från koreanska studenter från Pusan National University. De hade i uppdrag av huvudstaden Seoul att skriva en rapport om bogenenskap i Tyskland, Sverige och Storbritannien. De gjorde en utförlig filmad intervju med undertecknad.

Dokumentation av svenska kollektivhus

I mars fick Tullstugan och Färdknäppen återigen besök av ett TV-team från Sydkorea. Det hade med sig egen tolk och gjorde omfattande dokumentation av kollektivhusens verksamhet. De frågade mycket om statligt och kommunalt stöd till bogenenskap och blev besvikna när vi svarade att inget sådant stöd finns i Sverige.

Studenter från Sydkorea besöker kollektivhuset Färdknäppen. Till höger Monica William-Olsson.

Senare i år har inte mindre än tre grupper anmält intresse för studiebesök. Två av dem ska delta i en utställning inom ramen för Global Challenger. En grupp sociologistudenter från Chung-Ang University skriver att ett motiv för deras intresse är det sydkoreanska samhällets utveckling mot en större mångfald av familjeformer. De anser att Korea är i »desperat behov« av kollektivhus. Gruppen avser att skriva en serie artiklar från Sverige-besöket.

En orsak till det stora intresset för svenska kollektivhus kan vara den bok om

svensk bostadspolitik och bostadsutformning som översattes till koreanska 1997. I den boken ingår ett kapitel om svenska kollektivhus. Vid den internationella konferens som Kollektivhus NU ordnade 2010 deltog tre akademiker från Sydkorea. En av dem var Choi Jung Shin, som varit gästforskare på Chalmers och som skrivit om både äldreboende och kollektivhus i Sverige på koreanska (tillsammans med professor Jan Paulsson).

DICK URBAN VESTBRO

Italienska kollektivhus på frammarsch

I **BÖRJAN AV MARS** i deltog undertecknad i ett seminarium i Pescara, Italien. Mötet ägde rum mitt på en vardag men drog ändå mer än 50 deltagare. Många var arkitektstudenter. Mötet ingick i en seminariereserie om bostadspolitik för att motverka segregation. Arrangör var Arkitekter utan gränser i provinsen Abruzzo. Projektet hade fått medel från EU:s särskilda program för integration av icke-europeiska invandrare. I Italien ser man 'cohousing' som ett sätt att engagera arbetslösa ungdomar och integrera människor från olika kulturer. Jag var den ende utländske talarer. Mitt föredrag tolkades direkt till italienska. Även om svenska kollektivhus inte byggts med integrationssyfte hävdade jag att bogenenskap kan vara ett verksamt medel att bryta isolering och göra bostä-

Dick Urban Vestbro talar vid ett seminarium om bostadspolitik för integration i Pescara. Foto: Valeria Sciarretta.

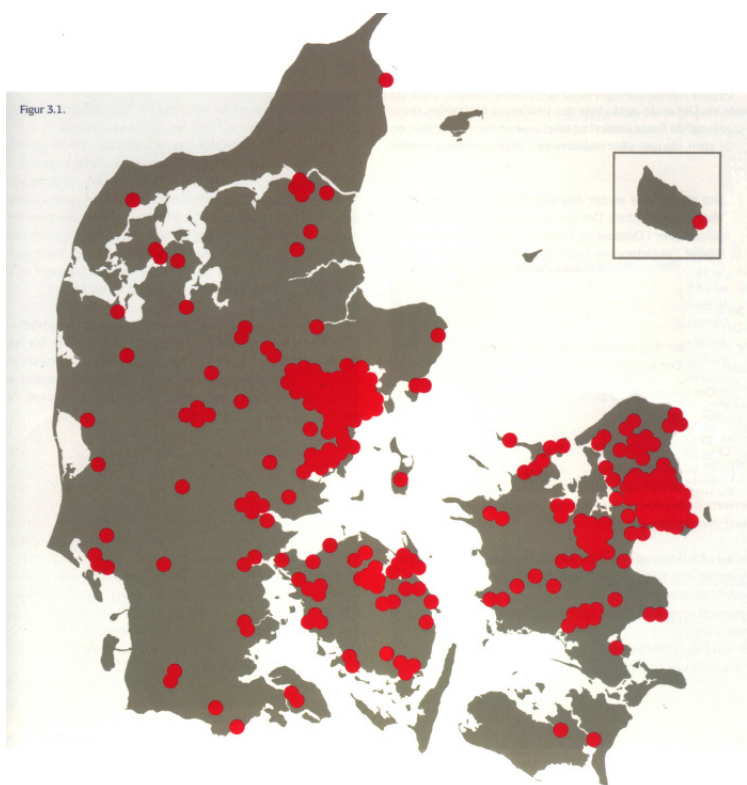
der billiga genom de boendes självförvaltning.

På seminariet talade även dr Giovanni Bucco från Sapienzauniversitetet i Rom. Han är en av ledarna för det italienska nätverket för cohousing. I ett särskilt mejl till undertecknad beskrev han läget för bogenenskap i Italien.

Han berättade att det finns två färdigbyggda kollektivhus ägda av de boende, nämligen Bovisa i Milano och Numero Zero i Turin (se Bo tillsammans nr 25). Ytterligare tio kollektivhus är på gång, samtliga i norra delen av Italien. Ett projekt består av en upprustad bondgård i Ferrara. Det största projektet består av 24 familjer som vill bygga utanför staden Cremona.

DET ITALIENSKA NÄTVERKET har 8000 medlemmar. Nätverket har arbetsgrupper för nyhetsbrev, juridiska frågor, stöd till lokala grupper, studier av interna regelsystem och extern kommunikation. Kollektivhus NU har medverkat med informationsmaterial och föredrag i Milano och Venedig samt genom deltagande i ett EU-finansierat projekt med rubriken Experimentcity och dess efterföljare 2010–2012.

DICK URBAN VESTBRO

Figur 3.1.
Seniorbofælleskaber i Danmark. Källa Det store eksperiment.

Seniorgemenskap i Danmark – ett stort och lyckat experiment

För 25 år sedan blev Danmarks första seniorbofælleskab klart, Midgård på Nørrebro i Köpenhamn. En grupp kvinnor tog initiativet och övertygade bostadsföretaget Lejerbo om sina idéer. Sedan dess har mellan 300 och 350 seniorbofælleskaber byggts runt om i Danmark, framförallt i mindre och mellanstora kommuner. Det har varit svårare att hitta tomter eller fastigheter till rimliga kostnader i Köpenhamn och Frederiksberg än på andra håll.

Lagom till att det gått tjugofem år sedan det första bofælleskabet blev inflyttningsklart har en stor studie publicerats av Statens Byggeforskningsinstitut, »Det store eksperiment. Hverdagsliv i seniorbofælleskaberne«. Boende i 26 representativa områden har fått svara på en enkät om sitt boende liksom styrelser eller ordförande i ytterligare 89 bofællesskaber.

Experiment i full skala

Max Pedersen, som genomfört studien, påpekar att utbyggnaden av de första seniorbofælleskaberna var ett experiment i full skala. Ingen hade tidigare utformat och

byggt något liknande och ingen hade erfarenhet av att bo på ett sådant sätt. Alla måste pröva sig fram och utveckla nya sätt att bo och leva tillsammans.

Stor andel nöjda

Undersökningen visar att nästan alla boende eller 68 procent är mycket nöjda med sitt boende och ytterligare 27 procent är nöjda. Enbart 2 procent är missnöjda eller starkt missnöjda. Liknande goda siffror finns på många andra områden. Exempelvis betecknar 91 procent grannsamman och –samarbetet som gott eller mycket gott. Visst finns det problem och konflikter av olika slag och visst har många grupper mött ointresse och oförståelse från kommuner och bostadsföretag. Max Pedersen framhåller att det inte går att säga något annat än att boendeformen har blivit en verklig succé.

Max Pedersen jämför också med en liknande undersökning från 2000. Han menar att mer är på gång i form av aktiviteter, gemensamma måltider osv idag än för tolv år sedan. En anledning kan vara att det blivit vanligare med professionellt

Föreningen Boihops ombyggnadsgrupp vilar inte på hanen

Föreningen Boihop i Göteborg har länge arbetat för gemensamhetsboenden. Framgångar har inte saknats: ett nytt kollektivhus i Mölndal – Kornet – och en ombyggnad i västra Göteborg som i dag heter kollektivhuset Majbacken. Nu har en arbetsgrupp formats för ett nybygge i Östra Källtorp och ett i Brottkärr.

En annan arbetsgrupp som inriktar sig på befintlig bebyggelse såsom nedlagda äldreboenden eller trapphus i befintliga hyreshus. Det har inte gått helt bra; kampen om äldreboenden och andra tömda utrymmen har vi förlorat, framför allt för att de omvandlats till studentbostäder. Vi har inget emot att dela lokalerna med studenter, men det hjälpte inte.

Göteborgs kommun har dock både sagt och skrivit att den prioriterar gemensamhetsboenden, och det har gett oss råg i ryggen att kontakta olika stadsdelsnämnder.

Våra samtal med stadsdelsnämnder i centrala Göteborg ledde till att en arbetsgrupp nu ska bildas, med politiker av olika kulör samt stadsdelsdirektören som medlemmar. Den ska ägna sig åt att leta fram passande objekt. En av de aktuella politikerna visade sig vid närmare kontakt mycket intresserad av att samarbeta med oss.

Vi planerar nu att försöka påverka fastighetsägare av olika slag att i samarbete med oss skapa fler gemensamhetsboenden.

Kontaktperson: Marianne Fagberg,
Marianne.fagberg@gmail.com
0709-307066

ledda och genomförda studiecirkel innan inflyttning idag än på 1900-talet. Att de boende lärt känna varandra och haft möjlighet att planera sin gemensamma vardag före inflyttningen anser han bidra till att de gemensamma aktiviteterna blivit fler.

Den läsvärda rapporten, fullmatad med iakttagelser och erfarenheter från danska bofælleskaber, kan beställas för 250 DKR inkl moms från bog@byggecentrum.dk

KERSTIN KÄRNEKULL

Spara resurser genom att dela

Internet ger möjlighet att möta klimathotet

INTERNET GER NYA MÖJLIGHETER att minska konsumtionshysterin och istället gå in för en livsstil som kan lösa klimatproblemen. Det visas i boken *"What's mine is yours. The rise of collaborative consumption"* av Rachel Botsman och Roo Rogers (Harper Business 2010, ännu inte översatt till svenska).

I boken visas att en medelklassamerikan under sin livstid konsumerar 2,5 miljon liter vatten, 1000 träd, 21 000 ton bensin, 220 000 ton stål. Det är dubbelt så mycket som en genomsnittlig svensk, 13 gånger mer än en brasilian, 35 gånger mer än en indier och 5 gånger mer än vad jorden tål om alla skulle konsumera lika mycket.

Konsumtionsvanorna får allt kortare livstid. Av det som köps i USA hamnar 99 procent i soptunnan inom ett år. Varor har nuförtiden inbyggt snabbt föräldrande. Prylar som slagborrmaskin finns i de flesta amerikanska hushåll men används aldrig.

Inte lyckligare med ökad konsumtion

Författarna visar att ökad konsumtion inte gör oss lyckligare (om vi inte lever under fattigdom). I det samhälle som växer fram är det gemenskap som ger status, inte privat konsumtion. Författarna menar att det finns ett samband mellan få sociala kontakter och ökad varukonsumtion. Frågan är om motsatsen är sann: att rika sociala kontakter (som i kollektivhus) leder till minskat behov av prylar.

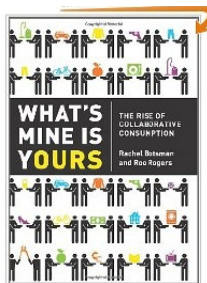
Boken visar att internet ger stora möjligheter att spara på resurser genom att

dela på allt mellan himmel och jord. Att hyra och leasa är den nya tidens melodi. Att avstå från konsumtion känner de flesta som en lättnad, medan samarbete med andra skänker tillfredsställelse, hävdar Botsman och Rogers. Man behöver inte tycka om den man delar bil eller byter leksaker med. Däremot behövs samarbete för att installera solceller, ordna odlingslotter eller förvalta gemensamma utrymmen. Författarna förutspår att hela samhället kommer att utvecklas mot mer samarbetsinriktade livsstilar. De tror att grannskap kan utvecklas mot en högre grad av kollektivitet. Ingenting nämns om kollektivhus, men denna lösning ligger helt klart inom ramen för vad författarna vill åstadkomma.

För den som vill gå in för den nya samarbetande livsstilen rekommenderas webbplatsen: www.collaborativeconsumption.com/. Där kan man hitta hundratals sätt att spara genom att dela. Man kan leta under rubriker som barn, elektronik, nöjen, utrustning/redskap, mode, mat, utbildning, fritid, pengar, resor mm. Var och en av dessa rubriker har i sin tur ett flertal underrubriker.

DICK URBAN VESTBRO

Boken kan köpas för 117 kr plus moms på Adlibris. Som alternativ kan man njuta av ett föredrag av Rachel Botsman på Youtube, se www.youtube.com/watch?v=zpv6aGTcCl8 (20 minuter). Botsman är rankad som en av världens tio bästa kvinnliga talare.

Ska Bo Tillsammans leva vidare i denna form?

Ja, säger vi som lagt ihop detta nummer. Det finns alternativ, säger en del. Till exempel att lägga artiklar löpande på föreningens hemsida.

Vi tycker mycket om att kunna lägga fram ett nybakat nummer till beskådande i våra hus; kunna visa upp det för besökande gäster; bära med det till viktiga möten med beslutsfattare.

Vad säger ni själva?

Går det att göra nyhetsbladet mer spännande, mer lockande att läsa? Vill ni vara

med och tillverka ett nummer?

Vi ser fram mot att få dela era åsikter och höra om ert intresse. Mejla till kollektivhus.nu@gmail.com

ANITA PERSSON (FÄRDKNÄPPEN STHLM)
BERTIL EGERÖ (SLOTTET LUND)

Kollektivhus NU

Det här är nummer 26 av »BO TILLSAMMANS« som är föreningen Kollektivhus NU:s informationsblad. Vi har rullande ansvar för redaktionen.

Den här gången är Bertil Egerö och Anita Perssons redaktörer. För nr 27 av Bo Tillsammans efterlyser vi redaktörer. Utgivning i mitten av sept.

Styrelsen i Kollektivhus NU 2013
Ordförande:

Dick Urban Vestbro, Tullstugan Stockholm, 070-655 94 83, dickurba@gmail.com

Vice ordföranden:

Ulrika Egerö, Trekanten, Stockholm
ulrika.egero@comhem.se

Kassör: Birgitta Nordström, Sockenstugan, Stockholm

Ordinarie styrelsemedlemmar:

Anita Persson, Färdknäppen, Stockholm
Niklas Krantz, Kombo, Stockholm
Inga Alander, Boihop, Göteborg
Bertil Egerö, Slottet, Lund

Suppleanter:

Karin Yttergren-Sahli, Vildsvinet/Örebro
Eva Norrby, Sjöfarten, Stockholm

Webbredaktör: Ingrid Sillén

Vill du prenumerera på vårt elektroniska nyhetsbrev? Skicka e-post till nyhetsbrev-kollektivhus-NU-subscribe@googlegroups.com

På hemsidan www.kollektivhus.nu finns listan över kollektivhus i Sverige.

Medlemskap

Föreningar/kollektivhus betalar efter antal lägenheter, se hemsidan. Enskilda personer kan bli stödmedlemmar för 100 kr/år, gärna mer som en gåva. Plusgirokonto 43 88 62-5. Ange namn och e-post.

www.kollektivhus.nu

Kollektivhus NU på Facebook

Du kan få reda på vad som händer om bogemenskap mm om du går in på Kollektivhus NU:s fansida www.facebook.com/pages/Kollektivhus-NU/135622309786723. Där kan du även annonsera efter lägenhet i kollektivhus och debattera aktuella frågor.